

Kravsspecifikation:

Nordisk guide og samarbejde om grønne indkøb af tekstiler i hospitalssektoren

1. Baggrund

Den nordiske tekstilhandlingsplan "Norden - Velklædt i et rent miljø" sætter fokus på, at myndighederne har muligheder for direkte at påvirke markedet gennem det offentlige indkøb af tekstiler.

Den nordiske handlingsplan indeholder et initiativ om nordisk vejledning og samarbejde om grønne indkøb. Initiativet skal ifølge handlingsplanen fokuseres på et område, hvor der er et stort potentiale og ensartethed. Derfor vil initiativet omhandle hospitalssektoren.

Hospitalssektoren:

- er en stor offentlig indkøber på tekstilområdet i alle nordiske lande
- anvender tekstiler bredt både beklædning og tekstiler (linned/håndklæder) – samt har et ensartet behov for tekstiler på tværs af hospitaler
- indkøber både tekstiler og tekstilservice
- har globalt fokus på offentlige grønne indkøb via FN program

Det forventes, at erfaringer fra hospitalssektoren kan overføres til andre offentlige institutioner f.eks. plejehjem.

Kort overordnet status for området er beskrevet i Bilag 1.

2. Formål

Projektets formål er at skabe et nordisk netværk for indkøbere på hospitaler og regioner med overordnet ansvar for indkøb til hospitaler samt at udarbejde en guide, der skal gøre det nemmere for offentlige indkøbere i hospitalssektoren i alle de nordiske lande at stille krav til mere bæredygtige tekstiler og tekstilservice med fokus på den miljømæssige dimension af bæredygtighed.

Målgruppen er udbudsjurister og indkøbere i centrale indkøbsorganisationer f.eks. fra hospitaler og regioner med ansvar for indkøb til hospitaler. Endvidere er tekstil og tekstilservice udbydere også en målgruppe for dele af projektet.

3. Beskrivelse af opgaven

a. Etablering og facilitering af netværksgruppe

Der etableres en netværksgruppe af offentlige indkøbere af tekstiler og tekstilservice fra centrale indkøbsorganisationer for hospitaler i Norden. Gruppen afholder både fysiske møder og telefommøder. Formålet med

gruppen er at udveksle erfaringer og afdække barrierer, løsninger og best practice, som kan anvendes til at udarbejde guiden. Gruppen forventes endvidere at bidrage til, hvordan miljømål kan integreres i en indkøbspolitik. Gruppen skal også vurdere om der er basis for et tættere samarbejde på Nordisk plan vedrørende indkøb af tekstiler f.eks. frivillige aftaler om indkøbsmål. Arbejdssproget i gruppen vil være engelsk. Gruppen etableres med inddragelse af de nationale hospitalsmyndigheder, indkøbsorganisationer/myndigheder (f.eks. Konkurrenceverket (SE), Motiva (FI), Direktoratet for forvaltning og IKT(NO)) og Nordisk ministerråd.

Som en del af baggrundsmaterialet til gruppen udarbejdes nationale fakta ark for status på offentlige grønne indkøb af tekstiler og tekstilservice til hospitaler i de nordiske lande herunder beskrivelse af de nationale retningslinjer for indkøb.

b. Udarbejdelse af guide

Guiden skal gøre det lettere at gennemføre de forskellige dele af udbudsprocessen. Herunder anvendelse af nationale kriterier for indkøb af tekstiler, mulighed for at stille krav i udbud om kriterier for miljømærker og miljøledelse, krav til genbrug og holdbarhed af tekstiler i offentlige udbud, business cases ved at stille miljøkrav til tekstiler og tekstilservice. Guiden vil også indeholde en policy-del, som handler om, hvordan miljømål kan integreres i en indkøbspolitik.

Guiden vil hovedsagelig bestå af en checkliste med opmærksomhedspunkter for indkøberen samt nordiske eksempler på, hvordan grønne indkøb på tekstilområdet udføres i praksis. Omfang 15-20 sider.

c. Afholdelse af nordisk workshop

Der afholdes en nordisk workshop for hospitalsindkøbere, lokale politiske beslutningstagere og tekstil- og tekstilservice leverandører. Det gøres, når der er udarbejdet et udkast til guide. Således at workshoppen kan anvendes til at kvalificere guiden og sikre høj videndeling.

Der vil på workshoppen også være fokus på at gøre det mere politisk synligt, hvordan offentlige indkøb kan anvendes som drivkraft bag nye miljømål. Mulighederne for at få hospitalerne til at indgå i fælles frivillige aftaler om indkøb af grønne tekstiler og tekstilservice vil også være en del af dagsordenen.

d. Formidling af guide med checkliste

Den færdige guide formidles til den relevante målgruppe via bl.a. netværksgruppe, workshopdeltagere samt de nordiske hospitalsmyndigheder samt Nordisk ministerråd.

4. Leverancer

Alt skriftligt materiale skal udarbejdes på engelsk og nordiske møder afholdes på engelsk

- a. Etablering af netværksgruppe og facilitering af to fysiske møder samt et antal telefonmøder for netværksgruppen herunder udarbejdelse af mødemateriale

- b. Nationale fakta ark for status på offentlige grønne indkøb af tekstiler til hospitaler i de nordiske lande med inddragelse af de nationale retningslinjer for indkøb
- c. Guide med checkliste for proces for indkøb af grønne tekstiler og tekstilservice på hospitaler samt case studier fra Nordiske og udenlandske hospitaler. Omfang ca. 15- 20 sider
- d. Nordisk workshop for interesserede aktører
- e. Analyse af mulighederne for at få den nordiske hospitalssektor til at indgå i fælles frivillige aftaler om indkøb af grønne tekstiler og tekstilservice
- f. Formidlingsplan for formidling af guide samt implementering af denne.

5. Succeskriterier

- a. Etablering af en Nordisk netværksgruppe af hospitalsindkøbere vedrørende indkøb af tekstil og tekstilservice indkøb
- b. Netværksgruppen fortsætter sit arbejde efter projekts afslutning
- c. Guide med casestudier er kendt af 50 % af alle centrale indkøbsorganisationer af tekstiler og tekstilservice på hospitaler i Norden i 2017

6. Organisering og aktørinddragelse

Til projektet nedsættes en styregruppe med deltagelse af Miljøstyrelsen og leverandøren. Foruden kick-off møde ved projektstart og afsluttende møde med godkendelse af endelige leverancer afholdes statusmøder efter behov og nærmere aftale med Miljøstyrelsen.

Den nordiske gruppe for bæredygtig forbrug og produktion (HKP-gruppen) er referencegruppe til projektet og bistår med faglig sparring. Der afholdes ingen fysiske møder med denne gruppe.

Leverandøren er sekretær for styregruppe og skal i mindre omfang levere sekretariatsbistand i forhold til referencegruppen.

Miljøstyrelsen er ansvarlig for og finansierer en evt. oversættelse af vejledning til nordiske sprog.

Bilag 1

Kort om offentlige grønne indkøb af tekstiler med fokus på hospitaler

EU Lead Market Initiative har estimeret at det offentlige marked i EU for tekstiler og beklædningsindustrien kan have en værdi på ca. € 10 milliard per årⁱ.

Tekstiler er en af ti produktgrupper, hvor EU har opstillet en frivillig målsætning om 50 % grønne indkøb samt udviklet kriterier herfor. Det er også muligt at stille krav om miljømærkede produkter og ydelser, som følge af det nye udbudsdirektiv. Retningslinjerne for offentlige indkøb af grønne tekstiler er forskellige i de nordiske lande. EU's kriterier anvendes i varierende grad. Andelen af offentlige grønne indkøb af tekstiler kendes ikke i de nordiske lande.

På nationalt plan har Miljöstyrringsrådet i Sverige udarbejdet en indkøbsvejledning om tekstiler og læderⁱⁱ, samt udviklet indkøbskriterier for offentlige grønne indkøbⁱⁱⁱ. Konkurrenceverket arbejder med at udvikle indkøbskriterier for skoler og børnehaver, som også omfatter tekstiler. Västra Götalandsregionen arbejder med Gröna listan, som forenkler offentlige indkøb^{iv}.

I Norge bidrager myndighederne med vejledning for indkøbere om arbejdstøj og sko med fokus på socialt ansvar^v, mens Svanemærket hjælper indkøbere med at stille miljøkrav i forbindelse med indkøb af tekstiler, herunder arbejdstøj^{vi}.

I Danmark arbejder Partnerskab for offentlige grønne indkøb for at vedtage fælles grønne indkøbsmål for tekstil og tekstilservice. Partnerskabet for offentlige grønne indkøb har en samlet indkøbsvolumen på over 40 mia. DKK. Forpligtende målsætninger for indkøbet vil derfor få stor effekt. I Danmark har Herning kommune udarbejdet en vejledning for indkøb af arbejdstøj, som også omfatter genbrug. Den nationale hjemmeside www.csr-indkob.dk formidler EU's grønne indkøbskriterier for tekstil til offentlige indkøbere. Her kan relevante kriterier kopieres direkte ind i udbudsmaterialet.

Finland har i 2015 publiceret en guide til grønne indkøb af tekstiler primært fokuseret på arbejdstøj.

Fokus på hospitalsektoren

I hospitalsektoren er der i forskellige sammenhænge sat fokus på offentlige grønne indkøb. FN har bl.a. etableret et Joint Programme on Greening Procurement in Health Sector, som er et firårigt program (2014-2018), som skal styrke indsatsen. FN køber alene ind for 3 milliarder \$ på sundhedsområdet om året, og med så stor en indkøbsvolumen er der store muligheder for at drive markedet i grønnere retning. FN programmet har dog indtil nu ikke haft specifikt fokus på tekstiler.

Storbritannien har som en del af deres implementering af deres Sustainable Clothing Action Plan gennemført et projekt på hospitaler omkring indkøb af uniformer til sygeplejesker. Der er også gennemført fire case studies i forskellige NHS Trusts (enheder ansvarlige for drift af sundhedsvæsenet lokalt). Resultaterne viser, at indkøb af uniformer næsten alle steder lever op til EU basis kriterier for tekstil og nogle hospitaler stiller krav udover EU krav. Det konkluderes, at NHS Trusts med fordel kunne dele deres erfaringer og dermed få bedre synergi ud af den samlede indsats på dette område.

I Norge er der i 2014 udarbejdet en vejledning til miljøvenlige anskaffelser på hospitaler som også omfatter tekstiler. Helse Midt har arbejdet med brugen af

svanemærket for tekstiler og Helse Sør-Øst har arbejdet med etiske krav til tekstiler.

Nordiske hospitaler har medvirket i et netop afsluttet Nordisk projekt Nordic Public-Private Innovation om intelligente indkøb (10 mio. NKR). Projektet har været ledet af Syddansk sundhedsinnovation. Der er udarbejdet en guide og vejledninger til intelligente indkøb, som er publiceret på en hjemmeside.

I Sverige er der netop oprettet Nordic Center for Sustainable Healthcare, som vil samle alle aktører i Norden både offentlige og private i en paraplyorganisation. Indtil videre er der primært svenske partnere, som deltager i netværket.

ⁱ Revision of the EU Green Public Procurement (GPP) Criteria for Textile Products and Services. December 2014 (p11)

http://susproc.jrc.ec.europa.eu/textiles/docs/141222%20EU%20GPP%20Textiles_Technical%20background%20report_Draft%20version%201.pdf

ⁱⁱ Miljöstyringsrådets upphandlingkriterier för textil och läder 2013

http://www.skane.se/Upload/Webbplatser/Koncerninkop/Ext/Extern%20remiss/1302399_6_bil6.pdf

ⁱⁱⁱ Konkurrensverket 2015, Hållbar upphandling

<http://www.kkv.se/upphandling/hallbar-upphandling/>

^{iv} Västra Gotalandsregionen 2015, Gröna listan

<http://epi.vgregion.se/sv/gronalistan/>

^v Difi 2015, Kjøp av tekstiler, arbeidsklær og sko - sosialt ansvar

<http://www.anskaffelser.no/verktoy/kjop-av-tekstiler-arbeidsklaer-og-sko-sosialt-ansvar>

^{vi} Grønne uniformer <http://www.svanemerket.no/magasin/miljokrav-i-forsvaret/>